

Indúlt BETSBÖL Szombaton 12. Május. 1787.

A' míg a' Kardot ki-fenik; — penna Háború.

A' véres szemű Jantsárok még sem szüntenek meg minden nap Konstantinápolyban a' Császár ablakai alatt fel-izóval kiáltozni: hogy ők az utolsó tsep véreket-is készek ki-ontani, csak hogy sem a' törvénytől, sem a' Papoktól tanácsot nem kérven, legyen háború! Ezen vad zengés nem kevés félelmek és kétszégeskedések közzé vették a' Császárt, mivel a' nép az által még jobban fel-zudúlván, a' belső zenebonától-is alig tartattatnak. Mivel pedig a' Diván a' Velentzei Tárfaság' részéről-is hadi készületeket szemlélt, a' napokban a' Velentzei Követ a' Rájiz-Effendihez (Státus Kancellárius) hívattaték; ki azt mondá néki, hogy a' mostan támadható háborúval, vagy edgy részre sem hajlónak maradna, vagy

mellette állani kénytelenítettnek; igérvén edgy szers-
mind, hogy ha mellette maradna, és vele a' régi ba-
rátságban kívánna élni, a' Török Császár a' Tunisi
adó-fizetés alól egészen fel szabadítottaná. — Edgy
különös levél erősíti, hogy *II-dik József* ezen úttyá-
ban Bukovinát-is meg-fogja látogatni, hogy ott a'
Molduvai határ-széleken minden-féle szükséges rende-
lésekét tegyen; mivel ő Felsége valamint Molduvát,
és Oláh Országot — a' Török Birodalom' Európai
kertének leg-szebbik 2 Virágát, mint magáét, el-
múlhatatlanul vissza kívánja. Edgy Levélből olva-
som (ha híhető) hogy már a' Muszka Császárné Ki-
ovból Kersonésusba indult, és a' F. Császár-is útban
légyen Kersonésus felé, honnan vissza jöven, Béts-
ben fog a' **II-dik NAGY KATHARINA** a' **II-dik**
NAGY JOSEFNEK Udvarlására lenni. A' fő Ka-
marás *G. Rosenfeldi Orsini Úrról* mondatik, hogy
már a' F. Császártól parantsolatot vett volna, melly-
szerént Sembrunban, Luxenburghban, a' Császárnének
el-jövetelére minden készületeket meg-teszen, és
mind a' két Udvari Játék néző házak fel-ékesítve igen
szép Komédiákra készüljenek. — A' min az egész
Világ bámul, ezt erősítik némellyek, hogy a' Tö-
rök önként jámbor emberré akarván lenni, a' F. Csá-
szárnak minden határszéleken tett kívánságait békes-
ségesen tellyesíteni kívánja, és Molduvának és Oláh
Országnak nagyobb részét által engedi; mellyben a'
F. Császár vissza jövetelekor magát bé iktattatván,
a' jobbágyok hiteket és hívségeket le-fogják tenni.
(Es mind ezek nem szép álmok-é?) Meg-untam már
a' bizonytalan háborúról hazudni, látsuk, mik az

Elegyes Tudósítások.

A' Pruszszus Király a' Halberstadtban a' *Boni-
fácius* és *Mauritius* nevéen lévő papi-társaságot, (hól

4. R. Kathólikus Káptalanbéli Urak vagynak, a' többi pedig Protestáns) nem régiben edgy Rendbéli (Ordo) kereszttel ajándékozámeg. A' Rend' tzieme áll edgy fejer püspöki kereszttől, mellynek közepében edgy sárga mezön edgyik felől a' fekete Safs, más felől a' két fellyül említett Szent ábrázoltatik, és ez veres karmasin pántlikán fog-vifeltetni. — Már most más Püspökökről-is hallatik a' hír, hogy a' Német Országi Fő-Püspökök' gyülekezetéhez kívánnyák adni magokat, nevezetesen a' *Fráysingi* Püspökről bizonyosnak lenni íratik ezen szándék. — Mivel a' Baváriai Palatinátus Valasztó-Papi-Fejedelme a' maga hatalma alatt lévő Protestáns Prédikátoroknak nem akarja vala meg-engedni, hogy ezek *Synodust* tartanának; ez eránt edgy Birodalmi-Tanátsbéli végezésbetsáttatott, mellyben ez íratik; „Minthogy a' F. Tsászár a' Baváriai Papi-Fejedelemnek a' Protestánsok' *Synodusza* ellen bé-adott okait nem találja elégségeseknek; és mivel a' Papi-Fejedelem maga-is által-láthattya, hogy melly fokkal jobb volna az, ha a' Protestáns Papok öszve gyűlvén a' magok terheknek okát edgyütt adnák-bé, és a' melly terhek ok nélkül valók, azokat-is a' Papi-Fejedelem Úrnak edgyütt eleibe terjeszthetnék; kegyelmesen meg-engedte ő Felsége, hogy a' Réformátus Papság, edgy Papi-Fejedelemtől küldetett Komissáriusnak jelenlétében *Synodust* tarthasson, és ennek végben meneteléről ő Felségét 2 hónapok alatt tudósítsa. — Kafsáról még a' múlt hónapnak 24-dikén azt írják vala, hogy edgy Lembergöl jött sebes posta által Királyi Komissárius SZENTIVÁNYI Úr ő Excellentiájának, hírül adatott vala, hogy mivel ő Felsége Kersonéusból lejendő vizsza jövetelekor *Veretzke*, *Munkáts*, *Kassa*, *Tokaly*, és más Bánya Várafo-
kon

kon szándékozna visszajöni, a' Distr. Komissáriusok által az utakat szabattassa-ki, és annak le-írását ő Felségének küldje utánna. — Hogy Máramorosban a' fok Tolvajok' istentelen tréljoknak gát vettefsék, Munkátsról a' Prájszszok Regimentjéből Szígetre utazott edgy fegyveres Kompánia, és itt más szükséges rendelések-is tétettek. — Pest Vármegyében Róka nevű faluban Febr. 22 dikre viradolog edgynehány béjegezett lelki-isméretű Selmák a' Plébánus' házára ütvén, Szakátsnéja, és szolgálójával edgyütt megölek, minden drágább jószágát, és az Ekklesiának őrizete alatt lévő 1000 forintját el-vivék. *Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames!* etc. — Edgy kevéssel irgalmasabb; de ehez hasonlító istentelenség történék Kárinthiában-is a' napokban, hól edgy Plébánusra 3 tolvajok éjszakának idején ráütvén, midőn a' Papnak, Gombojogba kötözve, száját bé-petsélteték vólina, a' szolgálót tsókokkal, és fenyegetődzésekkel arra vevék, hogy a' költsökat elé-adá. Ekkor minden drágább jószágokat öszve rakván, jó éjszakát kívánának, 's el-menének. — Köszönöm az ilyen jó éjszakát!!! — Aprilisnek 26-dikán Blasovits Antal Úr, Buda Várossának Fő-Kameráriusává tétetett. — Torontál Vármegyének eddig vólt Fő-Notáriusja Kiss Gergely Úr, a' maga hív, és alkalmas szolgálójára nézve, a' Temesvári Kerületben lévő T. Királyi Kommisszion 800 f. fizetés mellett Titoknak tétetett. — Béts. 22. Apr. Az Éva nagyra vágyó Leányi közzül edgy legbolondabb módit-is mohon kapó aszszonyka, az ő Felsege parantsolatjával igen kevesset gondolván, edgy pántlikás Kalappal (mellynek kerülete még edgy láb-bal vala hosszabb, mint azok-é a' sertés hussal kereskedők-é, kik útfját szeprenek) bémegy Vasárnap a' Tem-

a' Templomba. Edgy Fráter, ki még a' Tsászár parantsolatját el-nem felejtette vala, hozzá mevéen monda: vagy a' Templomból ki-mennyen, vagy kalapját le-végye. Ez az elsőt választván, nagy vakmerőül panaszra mégyen a' Plébánushoz. Mi léfzen a' dologból — illyen időben, midőn olly fok tudós és világos Plébánus Urak vagynak, tsak alig találná-ki valaki, a' Plébánus Úr az afzszonynak azt felelé: hogy — — a' következő Vasárnap azon Kalappal a' Templomban jelennék-meg. — Pétsről íratik, hogy a' múlt hónapokban G. Bathyáni Úrnak Tisztartója 12 ezer forintokat aranyban, és Bankó-tzedulákban hozván Béts-felé, nagy Váfonynál a' tűzes-menkö Kotsiját meg-űtvén, két kerekét, és a' kotsinak felét őszve-szaggatta; még-is sem az aranyban, sem a' Bankó-tzeduláknak semmi bajok nem esett. — Elmenetele előtt a' Monárkha sétál edgykor a' Bástyá körül, 's talál edgy víz merítő mezítlábos Leánykára, 's kerdi tőle: ki Leánya vólna? nékem, szól a' Leányka, nints atyám, meg-hólt, tsak az édes anyyámmal lakom. Hát attyád mitsoda ember vólt? kerdi a' Monárkha — a' Tsászár szolgálatjában hólt-meg, és már most anyám afzszonynak tsak 100 forint penziót adnak, és jabból tartya magát, és minket gyermekeiket négyen. Hát miért nem jelentitek magatokat a' Tsászárnál, hogy rendelne több-fizetést? — Jaj Uram! nem esmeri az Úr ezt a' Tsászárt, e' még azt-is elveszi az emberektől a' mijek van; nem hogy adna valakinek. El-mofojodik a' Tsászár, 's azt mondja a' Leánykának: A' Tsászár tsak azoktól veszi-el a' fizetést, a' kiknek igen fok van, és nem érdemlik; de a' hól szükséges, igen szívesen szokott adni: meny-el azért hónap hozzája, és fogod tapasztalni, hogy ő az illyen szegény árváknak mind édes attyok — ne most ez a' pénz (arannyok vóltak) írass instántziát,

és menybe holnap hozzája. Más nap 300 f. penziót nyere az özvegy. — A' Monárkhának Brünben létében elé-áll a' Posta Kotsi, hogy induljon, és útját tovább folytafsa, midön az ott lévő *Gubernium*' háza előtt menne, szól a' Kotsisnak véletlenül, hogy álljon-meg: meg-áll, és a' Monárkha le-szálván, a' Tanács közzé üle, és ott Présideálván, dél utáni I óra után fel-üle az addig ott várakozott kotsira, 's el-mene. — Minden F. Ts. és K. Igazgató-székekhez és Táblákhoz ezen parantsolat tétetett vala, hogy az ő Felsége' vizsza jöveteléig, az ő Felsége köz igazgatásától fogva költ parantsolatokat, és azoknak tellyesíttéseket (az az 22 esztendőktől fogva) szépen le-írva adják-bé. Ebből a' Politikusok külömb külömb féleket jövendölnek; de az okofabbak azt mondják, hogy ezekből *Ferentz Fő-Hertzeg* fogna taníttatni — azonban ugyan azon edgy dolognak több okai lehetnek. — Ez-is a' Török Háborúhoz tartozik, a' mit most olvasok: hogy a' Bessarábiai és Lengyel Országi széleken 150 ezer törökök vagynak fegyverben. — Az újj *Kersouésusi* levelek pedig még sem szünnek-meg azt erősíteni, hogy a' Koronázásra itten szörnyű készületek tétetnek: akár melyiket lehet hinni-is, nemis — majd szól a' dolog önként magától igazat. — A' Lisabonai hírek szerént, a' Királynénak gyontató Papja ki edgy szersmind Thezsaloniai Püspök-is, a' maga Fő (Inquisitori) Eretnek-nyomozói székébe a' múlt hónapnak 16-dikán ült — és az ő balkeze felől lévő Eretnekeket onnan küldi — a' hová — akarja. — A' Bétsben mulatozó nagy Britanniai Minister G. Rájt Úr, a' napokban edgy Londoni Kurirtól vett Levélre Hertzeg *Kaunitz*hoz menvén, minekutánna hofszafon beszélettenek vólna, leg-ottan edgy Kurir küldeték a' Felséges Tsászár után

olly parantsolattal, hogy még ő Felségét Lemberg körül utól-érje, és a' petsétes levelet által adja. — Baj van! ezek közt a' mostani környül-állások közt, mint edgy leg-főbb tengeri Hatalmaságnak az Anglusnakis kelletik az ellenkező részek közzül valamellyik mellé állani, és most azért járnak Bétsből Londonba, 's meg-vizsza fordítva annyit a' petsétes Levelet hordozó Kurírok. A' Frántziának az Anglus halálos ellensége, 's az-is ennek; azért tsak alig ha a' mi Udvarunk frigyessévé nem léfzen. Ha az? majd megdolgozza *Rodné* megínt a' Frantzia *Delágrászokat*. Ezen vélekedésnek igazságát az-is erősíti, hogy a' Londoni Udvar a' Párisival, edgy bizonyos kikötőhely felett, megínt öszve háborodott. — Meg-esmerik azt minden nyelven írók, hogy a' mi a' gyomor' szükségéit, és az áldott természet önként adott ajándékait illeti — a' Magyar föld a' Gosen földje; mert edgy minap olvasott szám-vetés fzerént, tsak Austriába minden esztendőben leg-alább 600 ezer Pofonyi mérő (2 véka) minden-féle gabonát adnak; hát fertést — noha disznó itt-is elég van — Juhot, ökröt, dohányt, bort 's t.; mellyért noha mi-is idegen dolgokat; kávé, nádmezet 's t. vészünk; még-is minden esztendőben leg-alább edgy milliomot nyer Magyar Ország a' belőlle ki-vitt termékért — hát a' Harmintzad!! — A' Német Országi éhség' alkalmatosságával 1770. és 1771-ben a' szomszéd tartományoknak 4 milliom mérő magyar búzával szolgáltánk, hát ha még kolumpjért ültettünk volna, mennyit nem adhattunk volna nekik!! — A' Büsing héti Leveleinek 17-dik darabja fzerént, a' Muszka Birodalomnak számba vett népe 26 milliom 618148. élő fejekre mégyen; a' Papokat, Katonákat, Tanulókat, Tisztviselőket, más Országokból ott korhelkedőket ide nem számlálván; kiknek szá-

számával bizonyosan 30 millióra könnyen fel-hág. — Az újj Törvény könyvnek szerzője Konfiliárius *Kéfs* az arra írt magyarázatot már minden német Auszriai Birodalombéli ítélő székekhez el-küldötte, és a' mint a' számvetés szeretői fel-számlálták, ez által 20 ezer arany árrú reménységtől tápláltatik. Az ilyen Spekulátzió bizonyosan meg érdemli, hogy világot lásson. Lehetne ugyan ellene azt mondani: miért nem dolgoztattak értelmesebben a' Törvények, hogy ne kellett volna magyarázat néki? Talám csak azért, hogy a' szerző ennek magyarázattya' árrával a' 'sebitölthesse? Minden láttya, hogy az illyetén kérdések csak írástudatlanaktól származnak. *Slendrián* (ez ez ellen az újj Törvény könyv ellen írt könyvnek titulusa) hasonlóképpen a' Törvényes könyv' magyarázattyaról tudósította a' Publikumot, és a' mint hallatik, igen rajta vagyon, hogy edgy törvény-író sinor mértékkal szolgáljon a' Publikumnak. Leg-közelebb megint edgy könyve jöve világra *Slendriánnak* illy titulus alatt: az újj törvény szerént való *Bíró* — v — *Slendriánnak* 3-dik darabja. 20 kr. — A' mit *Horázius* a' gondról írt, hogy a' rezes orrú hajók sem repülhetnek-el előlle; szerelemről mondhattuk már ma Bétsben. Itt olly Dáma módi állott-fel, hogy a' Hintónak bakját, hól a' kotsis ül, a' hintó tetejénél fokkal magafsabbra tsináltatják, úgy hogy, ha a' Kotsis 300 ezerszer visszatekint-is, az egész históriából semmit sem tud: mi *paszirozik* a' Hintóban, és a' Hintó-is edgy ember magafságra lévén, de ki kukutsálná a' ben ülöket. — A' F. Ts. és K. Lottéria újj lábra állíttatik, és éppen arra, mellyen a' Hollándiai Lottéria áll.]